

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.01.81>

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОТИДІЇ МИТНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ

Ментух Н.Ф.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного права та судочинства
юридичного факультету,
Західноукраїнський національний університет
ORCID: 0000-0002-1016-7635*

Ментух Н.Ф. Зарубіжний досвід адміністративно-правового регулювання протидії митній злочинності.

У статті проаналізовано та узагальнено наукові підходи щодо трактування суті поняття «адміністративно-правове регулювання».

На основі проведеного теоретичного аналізу визначено, що адміністративно-правове регулювання слід розглядати як ефективний правовий спосіб упорядкування, стимулювання, контролю, забезпечення стійкості розвитку процесів, суб'єктів як засіб порівняння та забезпечення необхідного співвідношення інтересів у роботі (приватних суб'єктів, суспільства та держави).

Адміністративно-правове регулювання у сфері митної справи розглядається як впорядкування за допомогою правових норм суспільних відносин, які складаються у процесі організації та діяльності органів влади із забезпечення дотримання заходів митно-тарифного регулювання, а також заборон та обмежень під час переміщення товарів через митний кордон.

Запропоновано адміністративно-правове регулювання протидії митній злочинності розглядати як сукупність правових норм, що регулюють діяльність уповноважених державних органів і їх посадових осіб щодо запобігання митній злочинності відповідно до законодавства.

У статті розглянуто та узагальнено зарубіжний досвід адміністративно-правового регулювання протидії митній злочинності. Досвід розвинутих країн із стабільною економікою свідчить про надзвичайну важливість всебічного аналізу статистичних даних митних правопорушень. Це дає можливість для виявлення тенденцій, динаміки, визначення детермінант протиправних дій у сфері митної справи, що, в деякій мірі, надає змогу органам законодавчої влади удосконалити нормативно-правову базу у цій сфері.

Проаналізовано досвід виявлення та протидії митній злочинності у таких країнах, як: США, Великобританія, Німеччина, Франція, Румунія, Сінгапур, Швеція.

В результаті аналізу зарубіжного досвіду аргументовано, що кожна держава у власний спосіб і залежно від історичних, культурних, географічних особливостей, економічних передумов вибудовує свій шлях вирішення даної проблеми.

Автором зроблено висновки, а також визначено на підставі зарубіжного досвіду основні напрями щодо удосконалення адміністративно-правового регулювання попередження та протидії митних злочинів.

Ключові слова: митна злочинність, митні правопорушення, адміністративно-правове регулювання, правове регулювання, протидія митній злочинності, зарубіжний досвід.

Mentukh N.F. Foreign experience of administrative and legal regulation of combating customs crime.

The article analyzes and summarizes scientific approaches to the interpretation of the essence of the concept of «administrative and legal regulation».

On the basis of the conducted theoretical analysis, it was determined that administrative and legal regulation should be considered as an effective legal method of organizing, stimulating, controlling, ensuring the stability of the development of processes, subjects as a means of comparison and ensuring the necessary balance of interests in work (of private subjects, society and state).

Administrative and legal regulation in the field of customs affairs is considered as regulation by means of legal norms of social relations, which consist in the process of organization and activity of authorities to ensure compliance with measures of customs and tariff regulation, as well as prohibitions and restrictions during the movement of goods across the customs border.

It is proposed to consider the administrative-legal regulation of combating customs crime as a set of legal norms regulating the activities of authorized state bodies and their officials in the prevention of customs crime in accordance with the legislation.

The article examines and summarizes the foreign experience of administrative and legal regulation of combating customs crime. The experience of developed countries with a stable economy shows the extreme importance of a comprehensive analysis of statistical data on customs offenses. This provides an opportunity to identify trends, dynamics, and determine the determinants of illegal actions in the field of customs affairs, which, to some extent, enables the legislative authorities to improve the legal framework in this area.

The experience of detecting and combating customs crime in such countries as: USA, Great Britain, Germany, France, Romania, Singapore, Sweden was analyzed.

As a result of the analysis of foreign experience, it is argued that each state in its own way and depending on historical, cultural, geographical features, economic prerequisites builds its own way of solving this problem.

The author drew conclusions, and based on foreign experience, the main directions for improving the administrative and legal regulation of the prevention and counteraction of customs crimes were determined.

Key words: customs crime, customs offenses, administrative and legal regulation, legal regulation, combating customs crime, foreign experience.

Постановка проблеми. Як відомо, злочини у сфері митної діяльності – це кримінально карані протиправні діяння, які істотно порушують діяльність митних органів щодо реалізації цілей та завдань, встановлених законодавством, що вчинені у сфері митної справи при переміщенні товарів та інших об'єктів через митний кордон.

Митні злочини відносяться до злочинів надзвичайно великої суспільної небезпеки, що посягають на економічну, соціальну, екологічну безпеку держави, моральність та здоров'я населення. У зв'язку з цим виникає проблема розробки рекомендацій, спрямованих на виявлення протидії митних злочинів та їх подолання.

Протидія митній злочинності є соціально значущою проблемою, адже недопущення порушення митних правил є одним із головних завдань митної політики України, метою якої є захист митних інтересів і забезпечення митної безпеки української держави.

У сучасних реаліях України особливої уваги потребує питання щодо адміністративно-правового регулювання протидії митній злочинності. Саме тому актуальність дослідження зумовлена визначенням на основі зарубіжного досвіду основних засад адміністративно-правових регулювання протидії митній злочинності та можливість впровадження їх в Україні.

Мета статті: на основі аналізу теоретичних засад визначити поняття адміністративно-правового регулювання протидії митній злочинності, а також з врахуванням зарубіжного досвіду визначити основні засади адміністративно-правового регулювання протидії митній злочинності та можливість впровадження їх в Україні.

Стан опрацювання проблематики. Над питаннями щодо протидії митній злочинності працювало багато науковців.

Серед дослідників, які працювали над вивченням даної проблеми та праці яких лягли в основу написання даної статті можна виділити: Н.В. Дараганова, М.В. Демчук, В.І. Дмитрів, Є.В. Додін, В.П. Жданова, С.В. Капітанець, Т.А. Кобзева, О.В. Комаров, П.М. Павлик, Ю.Ю. Пайда, І. Петрова, В.О. Сагайдак, А.В. Стебляк, В.І. Теремецький, В.О. Хома, В.В. Ченцов, Р.А. Черкаський, Р. Ярошевська та ін.

Водночас слід зазначити, що у вітчизняній юридичній науці питання адміністративно-правового регулювання протидії митній злочинності на основі зарубіжного досвіду не достатньо досліджувалися.

Виклад основного матеріалу. Для більш повного розуміння адміністративно-правового регулювання протидії митній злочинності в Україні, зосередимо увагу на визначенні суті поняття «адміністративно-правове регулювання». Дане поняття не є новим, проте на правовому рівні відсутнє закріплення його визначення, воно було та залишається предметом дослідження праць багатьох науковців.

Адміністративно-правове регулювання, будучи соціально-спрямованою діяльністю держави, її органів та їх посадових осіб, громадських організацій та органів місцевого самоврядування (їх посадових осіб), спрямоване, в першу чергу, на запобігання адміністративним правопорушенням, виявлення причин та умов вчинення адміністративних проступків, ліквідацію факторів, які сприяли формуванню антигромадської установки особи, ліквідацію адміністративної деліктності як соціального явища, і забезпечення прав і свобод громадян.

У своїй роботі В.І. Теремецький тлумачить адміністративно-правове регулювання, «як цілеспрямований вплив правових норм, прийнятих державою, який забезпечується відповідними адміністративно-правовими засобами, за допомогою якого врегульовуються суспільні відносини» [1, с. 51].

Подібну точку зору підтримує також Р. Ярошевська, яка адміністративно-правове регулювання визначає як цілеспрямований вплив норм адміністративного права на суспільні відносини з метою забезпечення за допомогою адміністративно-правових засобів прав, свобод і публічних законних інтересів фізичних та юридичних осіб, нормального функціонування громадянського суспільства й держави [2, с. 202].

П.М. Павлик вважає, що адміністративно-правове регулювання – це особливий вид правового регулювання, специфічність якого визначається об'єктом впливу, тобто відносинами, що регулюються адміністративним правом, зумовлені особливостями його норм. Як відзначає дослідник, на відміну від інших галузей права, особливістю адміністративного права є те, що воно часто регулює порядок застосування норм інших галузей права, зокрема конституційного права [3, с. 92].

В свою чергу Н.В. Дараганова, пропонує під правовим регулюванням, в тому числі і під адміністративно-правовим, розуміти сукупність прийомів та способів правового впливу держави на суспільні відносини з метою їх упорядкування в інтересах людини, суспільства та держави [4, с. 99].

Таким чином, як відзначає Ю.Ю. Пайда, адміністративно-правове регулювання є дуже складним, комплексним та багатограним явищем і водночас процес. При цьому, науковець зауважує, що основним інструментом державного регулювання виступають правові норми. Природа адміністративно-правового регулювання базується на державно-владній сутності норм адміністративного права, серед яких переважають імперативні правові норми [5, с. 148].

Проведений аналіз засвідчує, що призначення та прояв адміністративно-правового регулювання полягає у забезпеченні стабільності функціонування суб'єктів, у спонуканні суб'єктів права діяти самостійно та здійснювати свої права та виконувати свої обов'язки в рамках встановлених режимів та процедур.

Адміністративно-правове регулювання слід розглядати як ефективний правовий спосіб упорядкування, стимулювання, контролю, забезпечення стійкості розвитку процесів, суб'єктів як засіб порівняння та забезпечення необхідного співвідношення інтересів у роботі приватних суб'єктів, суспільства та держави.

Адміністративно-правове регулювання у сфері митної справи – це впорядкування за допомогою правових норм суспільних відносин, які складаються у процесі організації та діяльності органів влади із забезпечення дотримання заходів митно-тарифного регулювання, а також заборон та обмежень під час переміщення товарів через митний кордон.

Отже, на нашу думку, адміністративно-правове регулювання протидії митній злочинності – це сукупність правових норм, що регулюють діяльність уповноважених державних органів і їх посадових осіб щодо запобігання митній злочинності відповідно до законодавства.

З метою повного розуміння можливих адміністративно-правових засад протидії митним правопорушенням, вважаємо за доцільне розглянути зарубіжний досвід.

Кожна країна в силу певних особливостей свого географічного розташування, рівня економічного розвитку, геополітичного становища, ідеологічної та культурної компоненти, ментальності народу тощо створює свій механізм запобігання та протидії митним правопорушенням.

Митні злочини, як зазначає Є.В. Додін, становлять особливу та специфічну групу злочинів, а відтак держава відносно них вимушена знайти також специфічні, адекватні цим злочинам заходи (засоби, методи) протидії [6, с. 364].

Проблеми запобігання, виявлення та протидії митних правопорушень, у зв'язку із прискоренням євроінтеграційних процесів, набувають особливої актуальності [7, с. 76].

Адже, як зауважує В.В. Хомутянський, територіальне розміщення України, де перетинаються торговельні шляхи з півночі на південь, зі сходу на захід, робить її привабливою не лише для закордонних партнерів, але й для так званих прибічників незаконного бізнесу. Порушення митних правил негативно впливає на економічні інтереси нашої держави та, загалом, на рівень життя населення [8, с. 74].

З метою підвищення ефективності діяльності митних органів Є. Гвардзінська наголошує на важливості оновлення засобів митного контролю. Завдяки сучасним технічним засобам і методам митного контролю можна зменшити обсяги порушень митних правил, у тому числі контрабанди [9, с. 17].

Наприклад, як зазначає В.І. Дмитрів, митний контроль у Франції по відношенню до суб'єктів зовнішньої торгівлі здійснюється по двох напрямках: формальному та фундаментальному. Представниками митних органів Франції в момент перетину митного кордону фундаментально пере-

віряється близько 5 % імпорту та 1 % експорту вантажів. Інші 95 % підлягають контролю після оформлення митних документів на протязі 1-3 років [10].

В.В. Ченцов з цього приводу відзначає, що серед митниць ЄС французька митниця вважається однією з найжорсткіших. Виконання функцій, спрямованих на захист як економічних, так і інших життєвоважливих функцій держави, ставить митну систему Франції в один ряд з такими правоохоронними структурами, як прокуратура та поліція [11, с. 335].

Також, у даній сфері не менш вагомим видається і досвід Німеччини. Як відзначає І. Петрова, у справі організації дана країна є однією з найкращих у Європі щодо питань системи митного регулювання і контролю, яка включає три рівні: 1) найвищий федеральний орган – Федеральне міністерство фінансів, що координує діяльність Федерального митного управління; 2) вищі федеральні органи: Генеральна митна дирекція, яка координує діяльність і здійснює оперативне управління митними органами Німеччини; 3) органи місцевого рівня: головні митні управління, митні пости та оперативно-розшукові митні управління. На митні органи Німеччини, з метою забезпечення митної безпеки, федеральне законодавство покладає досить широкі повноваження. До сфери повноважень митних органів, окрім стягування митних платежів і контролю за переміщенням товарів через кордон, зараховано як боротьбу з контрабандою наркотичних, тютюнових і лікєро-горілчанних виробів, зброї та боєприпасів, так і запобігання фінансуванню й припинення фінансування тероризму [12, с. 123].

Аналіз досвіду Німеччини у сфері запобігання та протидії злочинності митними органами, як зауважує Р.А. Черкаський, надає змогу виокремити окремі позитивні моменти, які доцільно врахувати українському законодавцю, а саме: доцільно посилити адміністративну та кримінальну відповідальність за порушення митного законодавства; високий рівень взаємодії та обміну інформації між митницею Німеччини між країнами ЄС в рамках протидії митній злочинності; високий рівень матеріально-технічного та фінансового забезпечення митних органів, що дає можливість більш оперативно реагувати на існуючі виклики [13, с. 347].

Боротьба з митними правопорушеннями в Румунії, як відзначає О.В. Комаров, є багаторівневою і системною, відповідає високим стандартам Європейського Союзу (належне правове регулювання, вдосконалені механізми та форми співробітництва у даній сфері, високий рівень взаємодії тощо) [14, с. 174]. Аналіз діяльності митних органів Румунії здійснюється за допомогою різних установ, в тому числі у сфері запобігання та боротьби з митними правопорушеннями.

Також, як відзначає науковець, успішно працює моніторинг Митної служби Румунії (DGV), що служить підґрунтям для удосконалення законодавства. Позитивним для проведення прогнозування та виявлення певних тенденцій у скоєнні правопорушень, видається і використання даних Румунського національного інституту статистики. Тобто, митні органи за допомогою аналізу статистичних даних мають змогу виділяти стратегічні напрями роботи, планувати та вправно здійснювати роботу щодо профілактики та запобігання митним правопорушенням [14, с. 174].

У Польщі структурно Митна служба, як зазначають В.О. Хома та В.П. Жданова, представляє собою класичну систему із лінійним підпорядкуванням. В даному значенні управлінська модель Митної служби, а отже, і системи запобігання та протидії незаконному переміщенню товарів через митний кордон відповідає характеристиці максимально простого та гармонізованого функціонування [15, с. 79].

На особливу увагу також, як відзначає М.В. Демчук, заслуговує досвід Агентства прикордонного контролю Великобританії (UK Border Agency) з виявлення, попередження митних правопорушень та розроблення напрямів модернізації служби. Одним із показників успіху в боротьбі з митними правопорушеннями є наявність інституту проведення незалежних перевірок, що гарантує дієвість подальших модернізацій служби. Результати перевірок викладаються у вигляді звітів із зазначенням висновків у вигляді рекомендацій щодо подальших дій [16, с. 163].

У своєму бізнес-плані агентство запровадило нові показники операційної ефективності, які зосереджені на тому, як розвідувальні дані додають цінності та сприяють досягненню стратегічних цілей агентства. Ці заходи включають: стати кращою поінформованою організацією; обслуговування клієнтів; покращений рівень влучень [17, с. 4-5].

Таким чином, у Великобританії розвідувальні дані є важливими засобами попередження і виявлення митних правопорушень. Головним елементом схеми в напрямі боротьби з митними правопорушеннями є можливість застосування превентивних заходів щодо зриву планів осіб чи груп щодо реалізації незаконних дій.

Значний науковий та практичний інтерес становлять митна практика і особливості її правового регулювання у Сполучених Штатах Америки. Накопичено значний досвід діяльності Митної служби США з часу її існування, у тому числі у сфері протидії порушенням митного законодавства.

Основним завданням Митної служби США, як зазначає у своїй роботі С.В. Капітанець, є митний захист кордонів США та створення надійних умов щодо дотримання законів під час ввезення това-

рів до країни і вивезення. Через це Митну службу США можна назвати основним відомством, яке здійснює розслідування порушень митного законодавства [18, с. 56].

Під час розслідування порушень митного законодавства співробітниками Митної служби США використовуються різні методи, що застосовуються правоохоронними органами. З-поміж них прийнято виділяти наступні: використання відомостей, отриманих від інформаторів, таємних операцій, контрольованих поставчань, спостереження; перехоплення телефонних повідомлень, використання собак-шукачів, а також проведення випадкових або спеціальних оглядів та опитувань; повідомлення окремих громадян; отримання ордерів на обшук, використання пристроїв для розпізнавання почерку або пристроїв, які використовуються для затримання з наступним спостереженням [19, с. 115].

У межах своїх повноважень працівники митниці мають право зупиняти машини та входити на кораблі та літаки без ордеру на обшук для митного огляду та прикордонного контролю.

Варто відзначити, що провідними моделями митної діяльності у світі крім американської, вважають сингапурську та шведську, що працюють за принципом «єдиного вікна». Так, всі взаємодії учасників зовнішньоекономічної діяльності у Сінгапурі проходять через уповноважений державний орган і в подальшому інформація спрямовується в митні органи, ветеринарну та санітарну служби, податкову та банківську системи держави. Аналогічним чином організована і система «єдиного вікна» у Швеції, де усі відомості від учасників зовнішніх відносин консолідується через митний орган, а потім, якщо виникає така потреба, направляються в інші державні органи, служби ветеринарного і фітосанітарного контролю, податкову та банківську системи держави. Тобто, дані країни, що створюють сприятливі умови для учасників зовнішньоекономічної діяльності, тим самим суттєво зменшують чисельність виникнення в них причин для вчинення митних правопорушень, що, в свою чергу, призводить до збільшення бюджетних надходжень, покращення роботи усіх секторів економіки [14, с. 174].

Таким чином, досвід розвинутих зарубіжних країн із стабільною економікою свідчить про надзвичайну важливість всебічного аналізу статистичних даних митних правопорушень. Це дає можливість для виявлення тенденцій, динаміки, визначення детермінант протиправних дій у сфері митної справи, що, в деякій мірі, надає змогу органам законодавчої влади удосконалити нормативно-правову базу у цій сфері.

Вагоме місце у запобіганні порушенням митного законодавства займає такий компонент митного контролю, як ризик-менеджмент, який надає змогу максимально враховувати попередні порушення митного законодавства, а також особливості зовнішньої торгівлі.

Митний ризик-менеджмент в Україні є явищем, що перебуває у процесі становлення. Важливо, що йому спочатку було надано системний характер, який є необхідною умовою досягнення високого рівня ефективності управління. Вирішення кола проблем, що супроводжують застосування системи митного ризик-менеджменту, можливе за допомогою її вдосконалення у технологічному, організаційному, інформаційному, кадровому та інших напрямках. Лише комплексний характер цього процесу дозволить підняти функціонування митного менеджменту на якісно новий рівень, суттєво підвищити його ефективність як важливого інструменту митного регулювання, що застосовується державою, у тому числі для підтримки повноцінного конкурентного середовища зовнішньоекономічної діяльності.

На думку І. Кафандо, в процесі митного контролю митні органи повинні ширше застосовувати технології штучного інтелекту, які мають автоматизувати та пришвидшити налагоджувати процеси митного оформлення та виявлення контрабанди [20, с. 147].

Нині автоматизація процесів митного контролю виходить на якісно новий рівень. Штучний інтелект, що відноситься до сучасних передових технологій і котрий має такі способи реалізації, як нейронні мережі, системи автоматичної класифікації, експертні системи, генетичні алгоритми тощо, надасть можливість здійснювати певні митні операції в автоматичному режимі.

Наразі, як зауважують окремі дослідники, Україною вже зроблено безліч заходів щодо протидії митній злочинності та наближення до європейських стандартів. Однак, на думку науковців, залишилось декілька важливих питань, які потребують свого нагального вирішення, зокрема корупція на митниці. Запропоновані в дослідженні адміністративно-правові заходи зможуть цьому сприяти як превентивні, а саме: покращення технологічних схем, удосконалення митного законодавства та електронного декларування, спрощення процедур митного контролю [21, с. 158-159].

Для вдосконалення системи запобігання та протидії незаконному переміщенню товарів і транспортних засобів через митний кордон, на думку С.В. Капітанець, необхідно використати комплексний підхід до розроблення заходів, які б підвищили результативність боротьби з митними правопорушеннями [18, с. 58].

Доведено обґрунтованість стратегічних рішень держави щодо надання повноважень митним органам щодо проведення оперативно-розшукових дій. Враховуючи зарубіжний досвід, це має

дозволити митним органам більш оперативно виявляти порушення митних правил, у тому числі факти контрабанди. З огляду на це, як зазначають науковці, увага буде приділена питанням адміністрування митних платежів та подальшої імплементації законодавства ЄС в українське правове поле, що відбуватиметься відповідно до виконання завдань Угоди про асоціацію між Україною та ЄС і має прискорити вступ України до ЄС [22, с. 28].

Висновки. Отже, використання кращого зарубіжного досвіду щодо адміністративно-правового регулювання митної злочинності в Україні може бути досить корисним. Кожна держава у власний спосіб і залежно від історичних, культурних, географічних особливостей, економічних передумов вибудовує свій шлях вирішення даної проблеми.

Цілком очевидно, митні злочини несуть небезпеку і для світової спільноти, оскільки руйнують економічні та соціальні підвалини. Здійснювати протидію цим злочинам дуже важливо, правоохоронні органи та держава повинні докладати максимум зусиль для боротьби з ними. Необхідно розвивати та вдосконалювати законодавство в даній сфері, оптимізувати роботу митних органів, впроваджувати нові технології з метою виявлення та протидії порушень митного законодавства, розробляти стратегії для найбільш ефективного розслідування даної категорії справ, зміцнити кадровий потенціал, покращити професійні навички співробітників, посилити контроль над корупційними факторами, що у сукупності надасть змогу найактивніше боротися з цим видом злочинів, збільшуючи при цьому добробут країни та покращення клімату зовнішньоекономічного співробітництва між державами.

На основі врахування зарубіжного досвіду з метою вдосконалення адміністративно-правового регулювання попередження та протидії митних злочинів, вважаємо за доцільне передбачення наступних заходів:

1. Розробити комплексний план профілактики митної злочинності, в якому перерахувати цільові пріоритети та основні напрямки цієї діяльності, визначити компетенцію окремих суб'єктів профілактики, запропонувати конкретні профілактичні заходи, посортувати їх за ресурсами, виконавцями та термінами здійснення тощо. Профілактика митних правопорушень – один із ефективних напрямів протидії митній злочинності. Усі загально-профілактичні заходи стосовно сфери боротьби із митними злочинами, покликані сприяти виявленню та усуненню причин останніх, а також умов, що сприяють їх скоєнню. У якості основних завдань профілактики правопорушень в системі митних органів можна виділити наступні: усунення причин та умов здійснення протиправних дій; виключення правового нігілізму та підвищення рівня правової культури як фізичних осіб, так і юридичних осіб, а також співробітників митних органів; мінімізація шкоди та втрат від правопорушень.

2. Створення сприятливого середовища у розвитку зовнішньоекономічної діяльності. Інструментами для організації такої співпраці повинно стати гнучке та ліберальне законодавство, застосування ефективних інноваційних технологій митного оформлення та контролю, надання високоякісних митних послуг.

3. Ще одним важливим, проте недостатньо дослідженим напрямком протидії митної злочинності є кримінологічне прогнозування, що полягає у передбаченні майбутнього стану злочинності та пов'язаних з нею явищ і факторів (криміногенної ситуації), а також виявлення основних тенденцій їх розвитку. Оцінити ефективність даного напрямку діяльності навіть на підставі врахування аналізу інформації, розміщеної на офіційних сайтах митних та інших державних органів, досить складно, оскільки в основному така інформація містить відомості про виявлені та припинені правопорушення. Виявлення закономірностей, що впливають на кількісні та якісні показники злочинності, дозволить науково обґрунтувати та оперативно впровадити у практику систему заходів щодо протидії їй.

4. Розширити інформаційну взаємодію всіх правоохоронних структур, які здійснюють протидію митним, податковим та валютним правопорушенням та злочинам та забезпечити митні органи сучасними технічними засобами митного контролю.

5. Розширити міжнародне співробітництво, яке б сприяло обміну оперативно значущою інформацією, проведення спільних операцій із представниками митних органів іноземних держав. Міжнародне співробітництво передбачає розвиток правових, технічних та адміністративних засад для спрощення митних процедур. Розширення кола торгових партнерів, пошук нових ринків збуту товарів та послуг обумовлюють необхідність розвитку двосторонніх відносин та активізації державної участі в міжнародних та регіональних об'єднаннях і організаціях, що зумовлює необхідність якісного покращення та інтенсифікації співробітництва в галузі митної справи, підвищення ефективності діяльності представників митних органів України за кордоном.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Теремецький В.І. Поняття адміністративно-правового регулювання у сфері оподаткування. *Держава та регіони. Серія «Право»*. 2012. № 1 (35). С. 50–54.

2. Ярошевська Р. Містобудівна діяльність, як об'єкт адміністративно-правового регулювання. *Порівняльно-аналітичне право*. 2015. № 2. С. 201–204.
3. Адміністративно-правове забезпечення прав і свобод людини і громадянина. За ред.: І.О. Ієрусалімова, І.О. Ієрусалімової, П.М. Павлика, Ж.В. Удовенко. К.: Знання. 2007. 223 с.
4. Дараганова Н.В. Поняття «адміністративно-правове регулювання охорони праці в Україні». *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «ПРАВО»*. 2015. Випуск 35. Частина II. Том 2. С. 98–101.
5. Пайда Ю.Ю. Публічна адміністрація як об'єкт адміністративно-правового регулювання. *Правовий часопис Донбасу*. 2020. № 3 (72). С. 145–154.
6. Додін Є.В. Митна злочинність: поняття та структура. *Актуальні проблеми держави і права*. 2010. № 3. С. 361–375. URL: <http://www.apdp.in.ua/v57/55.pdf>.
7. Додін Є.В. Організація боротьби з митними правопорушеннями та контрабандою. 2 видання. Виправлене та доповнене. Львів: Сполох. 2010. 368 с.
8. Хомутянський В.В. Сучасні проблеми юридичної кваліфікації порушень митних правил. *Право і суспільство*. 2019. № 6. Ч. 2. С. 73–79. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2019/6_2019/part_2/14.pdf.
9. Gwardzińska E. Sustainable development in European Union (EU) customs law. *World Customs Journal*. 2021. 15(1). Pp. 15–24.
10. Дмитрів В.І. Вектори протидії митній злочинності в Україні й світі. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. 2018. № 1. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/63.pdf.
11. Ченцов В.В. Митна служба в системі державного управління в зарубіжних країнах: компаративний аналіз. *Університетські наукові записки*. 2009. № 1(29). С. 333–339.
12. Петрова І. Митна служба Німеччини в інтегрованій системі митних служб Європейського Союзу. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 1. С. 121–126. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/1/23.pdf>.
13. Черкаський Р.А. Досвід Німеччини у сфері запобігання та протидії злочинності митними органами. *Права людини в Україні: минуле, сьогодні, майбутнє: тези доп. учасників II Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 10 груд. 2021 р.)*. 346–348. URL: https://library.pp-ss.pro/index.php/ndippsn_20211210/article/view/cherkasskyi.
14. Комаров О.В. Світова та європейська практика з реалізації механізмів управління кордонами та адміністрування ризиків у митній галузі в контексті гарантування державної безпеки. *Вісник АСМУ. Серія «Державне управління»*. 2013. № 2(9). С. 170–178.
15. Хома В.О., Жданова В.П. Міжнародний досвід управлінської моделі запобігання та протидії незаконному переміщенню товарів через митний кордон. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2022. № 3 (34). С. 78–83.
16. Демчук М.В. Митні правопорушення: запобігання та протидія в контексті зарубіжного досвіду. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2019. № 4. Том 30 (69). С. 160–165.
17. The Uk Border Agency Response to the Independent Chief Inspector's Report on How the Uk Border Agency Receives and Uses Intelligence. Pp. 1–7. URL: <https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5a747a01ed915d0e8e398807/ukba-intelligence.pdf>.
18. Капітанець С.В. Запобігання та протидія митним правопорушенням: аналіз закордонного досвіду. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2017. Вип. 26(1). С. 55–58.
19. Хома В.О., Жданова В.П. Зарубіжний досвід оперативної розшукової діяльності митних органів на прикладі Сполучених Штатів Америки. *Правові горизонти*. 2020. Випуск 23 (36). С. 112–116.
20. Kafando I. How can customs better leverage emerging AI technologies for more sustainable and smarter operations? *World Customs Journal*. 2020. 14(2). Pp. 143–156.
21. Кобзева Т.А., Стеблянка А.В., Сагайдак В.О. Шляхи удосконалення адміністративно-правових заходів протидії митній злочинності в Україні на основі зарубіжного досвіду. *Вісник ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка*. 2023. Випуск 2 (102). С. 151–162.
22. Naidenko, O., Hunko, K., & Moskalenko, N. Causes of occurrence and ways of combating violations of customs rules. *Development Management*. 2024. 23(3). Pp. 20–31. DOI: 10.57111/devt/3.2024.20.